

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 98/2011-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. marca 2011 predbežne prerokoval sťažnosť F. F., V., zastúpeného advokátkou JUDr. T. V., K., vo veci namietaného porušenia práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 218/2010 z 23. novembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť F. F. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. decembra 2010 doručená sťažnosť F. F., V. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 218/2010 z 23. novembra 2010 (ďalej aj „namietané rozhodnutie“).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti v podstatnom uviedol:

„V súdnom konaní Okresného súdu v Spišskej Novej Vsi sp.zn. 1C 136/2006 som sa domáhal žalobou zaplata sumy 16 750,-Sk právnym titulom nájomného a žalobu som dôvodil tým, že som podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností, na ktorých je žalovaným vytvorený násyp. Mal som za to, že žalovaný tento násyp užíva resp. mu slúži, t.j. bol žalovaným vytvorený za určitým cieľom a tomuto cieľu slúžil.

Súd rozsudkom zo dňa 11.6.2008 žalobu zamietol a zamietavé rozhodnutie dôvodil tým, že som síce spoluvlastníkom nehnuteľností, na ktorých je vytvorený násyp a vo vzťahu k nemu sa dožadujem úhrady nájomného, ale žalovaný preukázal, že tento násyp neužíva, naopak je súčasťou môjho vnútorného areálu a žalovaný k tomuto násypu nemá prístup. ...

Proti rozsudku prvého stupňa som podal odvolanie, pretože súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a vec nesprávne právne posúdil, keď dospel k záveru, že žalovaný násyp neužíva, pretože nemá k nemu prístup. ...

O mojom odvolaní rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len odvolací súd) tak, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení potvrdzujúceho rozhodnutia zo dňa 26.3.2009 č.k.3Coú270/2008-77 odvolací súd uviedol dôvody z rozsudku súdu prvého stupňa, obsah môjho odvolania a vytkol mi, že som v odvolaní neuviedol v čom spočívajú nesprávne skutkové zistenia, že som iba poukázal na to, že na mojom pozemku je zrealizovaný násyp. Odvolací súd dospel k záveru tak, ako aj súd prvého stupňa, že násyp, ktorý je na mojom pozemku žalovaný neužíva ani nemôže užívať, pretože nemá fyzický prístup na tento násyp. Z toho dôvodu som neunesol dôkazné bremeno, teda okruh skutočností, ktoré musí účastník konania preukázať. Odvolací súd zaujal stanovisko i k právnemu hodnoteniu môjho nároku, pretože z obsahu skutkových tvrdení, je možné vyvodit', že sa má jednať o nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľností vo vlastníctve žalobcu. ...

Proti rozsudku odvolacieho súdu som podal mimoriadny opravný prostriedok, dovolanie. V dovolaní som apeloval na dodržiavanie čl.6 Dohovoru, ktorý bol v mojom prípade porušený. Bolo porušené moje právo na spravodlivý proces ako aj boli porušené moje práva vlastníka, pretože im nebola poskytnutá ochrana. Bol som toho názoru, že postupom odvolacieho súdu mi bola odňatá súdna ochrana.

Znovu som uvádzal argumenty, že oporný múr postavený v súvislosti s výstavbou cesty musí byť spevnený násypom, pretože oporný múr je sypaný z kameňa v drôtenom koši. Nie je pravda, čo uvádza, súd prvého stupňa i odvolací súd, ktorý si mechanicky osvojil záver súdu, že násyp spevňuje betónový múr, ktorý je potrebný na vyvlastnenom pozemku. Prípustnosť dovolania odvodzujem z ust. § 237 písm.f a dôvodnosť preukazujem ust. § 241 ods.2 písm.a), b) c) OSP.

Najvyšší súd SR (ďalej len porušovateľ) dovolanie odmietol uznesením zo dňa 23.11.2010 č.k. 5Cdo 218/2010 v podstate z dôvodu, že prípustnosť nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p. a iné vady konania v zmysle § 237 O.sp. neboli dovolacím súdom zistené. Z toho dôvodu sa porušovateľ nezaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozsudku. ...

Porušovateľ mi odoprel súdnu ochranu a jeho postup nie je namieste v prípade, ak ide o rozhodnutia a postupy, ktoré sa týkajú základných práv a slobôd. Odmietnuť prístup k súdu v súvislosti s požadovanou ochranou ústavne zaručených práv a slobôd znamená odmietnuť spravodlivosť ako takú.

Namietam porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) podľa § 46 ods.1 Ústavy SR a čl.6 Dohovoru. Namietam, že boli porušené moje základné práva a to práva vlastníka, ochranu ktorých mi zaručuje Ústava SR v čl.20 ods.1...

Tvrdím, že súdy sa neriadili dôsledne ust. § 132 OSP nevyhodnotili jednotlivý dôkaz samostatne a všetky vo vzájomnej súvislosti, neprihliadli na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci, resp. čo som uviedol ja ako účastník konania. Poukazujem zároveň na neúplnosť a nesprávnosť odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, ktorý sa nezaoberal mojím odvolaním brojacim práve proti dôvodom uvedeným v rozhodnutí súdu prvého stupňa.

Mám zato, že súdy dôsledne nezisťovali za akým účelom zriadil na mojom pozemku svah žalovaný a komu slúži tento svah, kto má z neho úžitok. Súdy si nevyložili rozširujúcim spôsobom právny inštitút užívania s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu a formalistickým prístupom k prejednávanému prípadu mi odňali súdnu ochranu. ...

Výklad hmotnoprávnych predpisov i procesnoprávnych predpisov uskutočnený všeobecnými súdmi vykazuje značný stupeň arbitrárnosti, predmetnými rozsudkami sa priznáva zjavne neprimeraná ochrana niekomu, kou v skutočnosti neprináleží a pri správnej

aplikácii noriem procesného práva a v neposlednom rade i hmotného práva, by mu nemohla byť nikdy priznaná.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Najvyšší súd v konaní vedenom pod sp.zn.5Cdo 218/2010 odmietnutím dovolania proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 26.3.2009 č.k.3/Co/270/2009-77 porušil právo sťažovateľa F. F. na spravodlivé súdne konanie podľa čl.6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu SR č.k.5Cdo 218/2010-156 z 23.11.2010 sa v plnom rozsahu zrušuje a vec sa vracia na nové konanie a rozhodnutie.

3. Sťažovateľovi F. F. sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého

návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha (petit). Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Tvrdenia o porušení iných práv a inými rozhodnutiami, ktoré sťažovateľ uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, je v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť jeho argumentácie (obdobne III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07). Ústavný súd sa preto zaoberal namietaným porušením práv v rozsahu, v akom ich sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, v sťažnosti pred ústavným súdom vymedzil v petite návrhu, t. j. skúmal, či uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 218/2010 z 23. novembra 2010 došlo k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym

režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 218/2010 z 23. novembra 2010, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Co 270/2008 z 26. marca 2009, je podľa názoru ústavného súdu zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných

ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

V danom prípade je relevantnou aj judikatúra ústavného súdu, v zmysle ktorej je na skúmanie prípustnosti návrhu na začatie súdneho konania, jeho opodstatnenosti, dodržania zákonných lehôt, oprávnenosti navrhovateľa takýto návrh podať, právomoci o ňom konať a rozhodnúť či splnenia iných zákonom ustanovených náležitostí zásadne príslušný orgán, ktorý rozhoduje o merite návrhu – inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc skúmať to, či návrh zodpovedá tým podmienkam, ktoré pre konanie o ňom ustanovuje príslušný procesný kódex. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (I. ÚS 74/02, I. ÚS 115/02, I. ÚS 46/03). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (m. m. IV. ÚS 35/02).

Zo sťažnosti vyplýva, že porušenie označeného práva sťažovateľa spočíva v jeho nesúhlase s právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v namietanom rozhodnutí, ktorým najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 Co 270/2008 z 26. marca 2009 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“) ako procesne neprípustné. Podľa sťažovateľa najvyšší súd odmietnutím dovolania odoprel sťažovateľovi prístup k súdu a súdnej ochrane.

Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces chráneného v čl. 46 ods. 1 ústavy je právo domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu).

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie

obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie, len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

Ústavný súd v tomto konaní preto skúmal, či uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 218/2010 z 23. novembra 2010 je z ústavného hľadiska udržateľné a akceptovateľné. Najvyšší súd v odôvodnení namietaného rozhodnutia okrem iného uviedol:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací... dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný. ...

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O.s.p., pretože nejde o zmeňujúci, ale potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejde ani o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. Dovolanie nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p. z dôvodu, že dovolací súd vo veci doposiaľ nerozhodoval.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. ...neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa

dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia... Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonnom ustanovení dovolací súd nezistil.

So zreteľom na navrhovateľom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameral na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm.f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania... O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm.f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že súdy pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupovali v súlade s právnymi predpismi a navrhovateľovi neznemožnili uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.

Dovolateľ v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. namieta porušenie jeho práva na spravodlivý súdny proces. ...

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že námietka dovolateľa týkajúca sa neúplnosti, resp. nedostatočnej odôvodnenosti písomného vyhotovenia rozhodnutia odvolacieho súdu nie je dôvodná.

Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. ...

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

K námietke dovolateľa týkajúcej sa nesprávneho hodnotenia dôkazov súdmi, dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že v zmysle § 132 O.s.p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (pre úplnosť treba dodať, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesné prípustné - vid' § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.).

Pokiaľ ide o námietku dovolateľa spochybňujúcu úplnosť zistenia skutkového stavu veci, či nesprávnosť skutkových zistení, treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O.s.p.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou, v ktorej by mohol preskúmať akékoľvek rozhodnutie súdu druhého stupňa. Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to

ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože - na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu - nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať, ako je zrejmé z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom konaní podľa ustanovenia § 243a ods. 2, in fine O.s.p. (arg. „dokazovanie však nevykonáva“). ...

Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytykaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesné prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).»

V odôvodnení namietaného rozhodnutia najvyšší súd vyčerpávajúcim spôsobom uviedol výstižné dôvody, pre ktoré dovolanie sťažovateľa ako procesne neprípustné odmietol. Ústavný súd konštatuje, že postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. V konečnom dôsledku ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov najvyššieho súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. Podľa názoru ústavného súdu predmetný

právny výklad najvyššieho súdu takéto nedostatky nevykazuje, preto bolo potrebné sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

Nad rámec odôvodnenia ústavný súd uvádza, že sťažovateľ sa podľa čl. 127 ústavy mohol domáhať ochrany svojich práv podaním sťažnosti aj proti rozhodnutiu krajského súdu sp. zn. 3 Co 270/2008 z 26. marca 2009, ktoré bolo spôsobilé zasiahnuť do práv sťažovateľa. Ústavný súd vychádzajúc zo znenia petitu, ktorým je v konaní viazaný a ktorým sťažovateľ obmedzil rozsah preskúmania namietaného porušenia jeho práv na rozhodnutie najvyššieho súdu o jeho dovolaní, sa nemohol zaoberať aj možným namietaným porušením sťažovateľom označeného práva podľa dohovoru rozsudkom krajského súdu.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. marca 2011